

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Н. Є. Терьошкіна

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсових робіт з курсу
"Стратегія підприємства"**

Рекомендовано Методичною радою НУК

Миколаїв 2008

УДК 658.5 (076)

Терьошкіна Н.Є. Методичні вказівки до виконання курсових робіт з курсу "Стратегія підприємства". – Миколаїв: НУК, 2008. – 28 с.

Кафедра економіки та організації виробництва

Методичні вказівки призначені для студентів денної та заочної форм навчання інженерно-економічного факультету спеціальності 6.030504 "Економіка підприємств", а також для студентів інших спеціальностей, викладачів вищих навчальних закладів і фахівців.

Рецензент канд. екон. наук, проф. НУК Гурченков О.П.

Згідно з наказом ректора НУК № 08 від 09.01.2008 методичні вказівки публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за редагування несе автор.

ВСТУП

Сучасна глобалізована ринкова економіка формує нові вимоги до підприємства. Вони обумовлюються наявністю жорсткої конкуренції та необхідністю гнучко реагувати на неоднозначні зміни ситуації на ринках і в галузях діяльності підприємств. При цьому, успіх підприємства залежатиме від здатності адаптуватися до змін в середовищі їх діяльності: передбачати і змінювати структуру бізнесу, розробляти і впроваджувати у виробництво нові види продукції, правильно визначати напрямки інвестицій за різними видами діяльності тощо, щоб досягти успіху і забезпечити процвітання підприємства у перспективі. А це, власне, і є проблематикою його (підприємства) стратегії.

Отже, практичне вирішення проблем, пов'язаних з необхідністю забезпечення існування підприємства не тільки сьогодні, а й у перспективі, залежить від ступеня засвоєння методології і методів формування менеджментом підприємства його стратегії.

Стратегія як інтегральний системний підхід до організації діяльності підприємства дозволяє: визначати і порівнювати цілі розвитку підприємства; формувати лінію поведінки відповідно до внутрішніх та зовнішніх можливостей і загроз для розвитку підприємства в контексті досягнення його цілей; організувати і стимулювати діяльність підприємства щодо досягнення його цілей.

Стратегія дає можливість підприємству вирішувати в комплексі низку проблем і завдань, пов'язаних з:

- 1) цілеспрямованою переорієнтацією на випуск нової продукції;

- 2) розширенням чи скороченням номенклатури та асортименту традиційної продукції;
- 3) впровадженням та використанням ефективніших технологій;
- 4) формуванням стратегічного потенціалу, необхідного для досягнення стратегічних цілей;
- 5) перебудовою виробничої та організаційно-економічної структури;
- 6) розвитком спеціалізації і кооперації;
- 7) диверсифікацією діяльності;
- 8) розвитком маркетингу;
- 9) удосконаленням організаційної структури управління тощо, тобто з чинниками, які визначатимуть діяльність та сприятимуть позитивному розвитку підприємства в досить тривалому періоді.

Для рішення зазначених завдань у рамках досліджуваного курсу "Стратегія підприємства" і передбачена курсова робота, що виконується в рамках самостійної роботи студентів.

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення й узагальнення теоретичних знань студентів і використання їх у практичній діяльності на підприємствах, у бізнесі.

У процесі роботи над курсовою роботою студенти здобувають досвід роботи з економічною літературою, бухгалтерською і статистичною документацією, набувають теоретичних навичок в організації бізнесу та формуванні відповідних стратегій, вчать аналітично і стратегічно мислити, оцінювати господарські ситуації, приймати й обґрунтовувати управлінські рішення щодо подальшого розвитку підприємства.

1. ЗАВДАННЯ, ЕТАПИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Завдання та послідовність курсової роботи

Виконуючи курсову роботу зі стратегії підприємства, студент повинен:

– систематизувати, поглибити і закріпити знання з теорії стратегії підприємства;

- набути досвіду використання теоретичних знань при розв'язанні практичних завдань;
- вдосконалити навички самостійного проведення стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

Результати, отримані впродовж курсової роботи, мають засвідчити, якою мірою студент виконав розроблений та погоджений з викладачем план, наскільки він вміє працювати з носіями вторинної інформації (монографіями, поточною періодикою, законодавчими та нормативними актами, підручниками та навчальними посібниками); аналізувати відомості, які вони вміщують; формулювати висновки та рекомендації; обґрунтовувати доцільність заходів, які пропонуються для подальшого стратегічного розвитку підприємства.

Курсова робота складається з наступних етапів:

- вибір та затвердження викладачем теми курсової роботи;
- вибір підприємства (організації, установи), на матеріалах якої буде побудована курсова робота;
- складення бібліографії та аналітичний огляд інформаційних джерел за темою роботи;
- опрацювання плану курсової роботи та погодження його викладачем;
- накопичення вторинної та первинної інформації, її творче осмислення й систематизація;
- оформлення рукопису курсової роботи та подання його на рецензування викладачу;
- виправлення зауважень, які містить рецензія викладача;
- захист курсової роботи.

1.2. Вибір та затвердження викладачем теми курсової роботи

Тема курсової роботи може бути вибрана студентом з переліку, рекомендованого кафедрою (додаток 1), за рекомендацією власників (керівників) зацікавленого підприємства (організації, установи) або за власною ініціативою. В останньому випадку слід брати до уваги:

– тематику досліджень, які виконувалися у студентських наукових гуртках;

– тематику курсових робіт, які виконувалися на попередніх етапах навчального процесу з дисциплін "Політекономія", "Мікроекономіка", "Економіка підприємства", "Маркетинг", "Фінанси підприємств", "Організація виробництва" тощо;

– доступність інформаційних джерел (бухгалтерської, статистичної звітності, комерційної звітності та ін.) на підприємстві, в організації або установі, які вибрані у якості базових.

Тема курсової роботи є індивідуальною і не може дублюватися будь-ким з членів академічної групи. Не виключається внесення уточнюючих чи деталізуючих коректив до тем з числа рекомендованих кафедрою. Однак, такі уточнення мають бути погоджені з викладачем.

1.3. Вибір підприємства (організації, установи), на матеріалах якої буде побудована курсова робота

Курсова робота виконується по матеріалам звітності реально діючого підприємства або за статистичними даними певної галузі, області, міста.

Виходячи з того, що на більшості підприємств керівництво з обережністю ставиться до надання інформації, пояснюючи це тим, що вона може скласти комерційну таємницю, доцільно пояснити, що для студентської роботи важливими є не реальні плани або фактичні відомості, а лише показники, які дають можливість встановити тенденції в розвитку подій. Від так, значення, які містить ділова документація, змінюються за допомогою коефіцієнтів корекції.

1.4. Складення бібліографії та аналітичний огляд інформаційних джерел за темою роботи

Розпочинати підготовку до написання курсової роботи слід із складання бібліографії за вибраною темою. Для цього доцільно звернутися до алфавітних та систематичних каталогів бібліотек методичного кабінету кафедри економіки та організації виробниц-

тва, НУК, Державної обласної наукової бібліотеки ім. О.Гмирьова тощо. Корисним є перегляд списків літератури, які вміщують підручники зі стратегії підприємства, відповідні одноособові чи колективні монографії. Поточна інформація, а також ілюстрації за темою можуть вміщувати спеціалізовані періодичні видання, каталоги (бібліотечні) та підшивки (в тому числі – кафедральні) яких теж слід залучити до розгляду. Невичерпним є інформаційний потенціал всесвітньої мережі Інтернет.

1.5. Опрацювання плану курсової роботи та погодження його викладачем

На основі огляду вторинної інформації опрацьовується версія плану (змісту) курсової роботи, який фактично визначає її структуру. План роботи має бути складним (див. приклад у додатку 4).

Крім того, він підлягає обов'язковому погодженню з викладачем. При цьому у якості додатку має бути представлений перелік джерел, попередній моніторинг яких здійснено автором. Затверджений та підписаний керівником план використовується в подальшому при написанні рукопису і обов'язково зберігається безпосередньо до захисту.

1.6. Накопичення вторинної та первинної інформації, її творче осмислення й систематизація

Починаючи глибоке вивчення відібраної літератури, необхідно рухатися від простого матеріалу до складнішого: книжки – статті; вітчизняні джерела – закордонна література. При написанні курсової роботи необхідно використовувати можливості організаційної техніки: копіювальних апаратів, сканерів. При цьому краще зафіксувати якомога більше, оскільки не завжди вдається точно спрогнозувати, який матеріал знадобиться у майбутньому. Циклічний же пошук завжди супроводжується зайвими втратами часу.

Не слід обмежуватися лише друкowanими та електронними джерелами, тому що курсова робота має включати саме пропозиції її виконавця, придатні для практичного використання. Для цього

необхідна конкретна інформація, яка відбиває як загальні тенденції так і специфіку сфери підприємництва, яка аналізується.

Зібрану інформацію треба згрупувати по главах та параграфах курсової роботи. Використовуйте для цієї мети папки.

1.7. Оформлення рукопису курсової роботи та подання його на рецензування викладачу

Рукопис курсової роботи зі стратегії підприємства має продемонструвати вміння студента стисло, лаконічно та аргументовано викладати думки; бути глибоким за змістом та елегантними за формою.

Курсова робота виконується студентом у терміни, встановлені навчальним планом. Вона повинна бути написана і захищена до початку екзаменаційної сесії.

Закінчений, оформлений але не зброшурований рукопис курсової роботи здається на перевірку викладачу не пізніше, ніж за тиждень до початку залікової сесії.

Наслідком перевірки рукопису є рецензія, у якій викладач висловлює свої міркування з приводу повноти висвітлення розділів плану; правильності оформлення таблиць, рисунків, виконаних розрахунків, списку літератури; наявності обов'язкових посилань на першоджерела тощо. Рецензія може містити зауваження, рекомендації щодо виправлення недоліків й завершується однією з наступних резолюцій: "До захисту"; "До захисту після усунення зауважень"; "До повторної перевірки після усунення зауважень".

Рецензія викладача зберігається студентом до захисту курсової роботи.

1.8. Виправлення зауважень, які містить рецензія викладача

Якщо рецензія викладача на курсову роботу має резолюцію: "До повторної перевірки після усунення зауважень", необхідно переробити курсову роботу з урахуванням наведених зауважень. Нова редакція рукопису курсової роботи повертається на перевірку викладачу.

1.9. Захист курсової роботи

Остаточний варіанти курсової роботи у зброшурованому вигляді подається до захисту. Захист здійснюється в термін, визначений викладачем.

При підготовці до захисту студент повинен звернути увагу на зауваження керівника, продумати шляхи усунення наявних недоліків, вивчити додаткову літературу. Для захисту студент готує короткий усний виступ, у якому обґрунтовує актуальність обраної теми, шляхи проведення аналізу необхідних показників, отримані висновки і пропозиції з усунення наявних недоліків.

У процесі захисту студент відповідає на поставлені запитання. При оцінці враховуються якість виконаної роботи, її науково-практичний рівень, ступінь самостійності у викладі матеріалу, логіка і стиль викладу, рецензія наукового керівника, виступ студента на захисті і відповіді на питання.

При позитивній оцінці курсової роботи студент допускається до екзамену зі стратегії підприємства. При незадовільній – студент зобов'язаний повторно написати курсову роботу і захистити її на позитивну оцінку, після чого він допускається до іспиту.

Оцінка курсової роботи здійснюється за чотирибальною шкалою: "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ОБСЯГУ І ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна мати таку структуру:

1. Титульний лист (додаток 2).
2. Завдання на виконання роботи (додаток 3).
3. Зміст (додаток 4).
4. Вступ.
5. Основна частина, яка складається з 3-х розділів.
6. Висновки.
7. Список використаної літератури.
8. Додатки: таблиці, схеми, графіки, діаграми, форми звітності, облікові реєстри та ін.

Усі частини курсової роботи за змістом повинні бути зв'язані між собою. Обсяг курсової роботи – 35–40 сторінок друкованого тексту (шрифт тексту Times New Roman №14, полуторний інтервал).

Приблизний обсяг структурних складових курсової роботи: Вступ – 2 стор. Основна частина – 30–35 стор. Висновки – 2 стор. Список використаної літератури – 1–2 стор.

У вступі обґрунтовується актуальність теми, її наукове і практичне значення; визначається мета і конкретні завдання роботи, а також предмет і об'єкт дослідження; дається коротка характеристика джерел, що мають бути використані для вирішення поставленого завдання, оцінюється ступінь наукової розробки теми, вказуються основні проблеми, що з нею пов'язані; вказується загальна кількість сторінок курсової роботи (за винятком додатків, які не включаються в загальну нумерацію), рисунків, таблиць та використаних літературних джерел.

У першому розділі висвітлюються теоретичні основи обраної теми курсової роботи, розглядається економічна сутність проблеми. На підставі глибокого вивчення літературних джерел (монографій, наукових статей, доповідей) у даному розділі чітко формулюється точка зору виконавця з досліджуваної проблеми; дається визначення понять, термінів, економічних категорій, що є предметом подальшого дослідження. Особлива увага повинна бути приділена критичному огляду літератури з розглянутого питання. За обсягом цей розділ складає 7–10 сторінок.

Другий розділ (аналітична частина) не перевищує, як правило, 10–15 сторінок. Тут наводиться коротка техніко-економічна характеристика базового підприємства, аналізується економіко-фінансовий стан за основними показниками господарської діяльності на підставі звітних даних підприємства, які виносяться у додатки. Визначається період, за який здійснюється аналіз: два, три, п'ять або більше років. Також у цьому розділі необхідно навести рисунок організаційної структури досліджуваного підприємства

Далі в аналітичній частині курсової роботи проводиться всебічний стратегічний аналіз факторів зовнішнього середовища, які впливають на діяльність підприємства, а також аналіз внутрішніх сильних і слабких сторін підприємства.

Аналіз зовнішнього середовища підприємства припускає: наявність і надійність постачальників ресурсів, джерела капіталу, коло споживачів, основні закони і державні органи, що впливають на підприємство, рівень конкуренції, а також економічне і політичне оточення, соціальні, ринкові, технологічні фактори.

Аналіз внутрішнього середовища підприємства включає: маркетингову діяльність, виробництво (динаміку витрат, рівень технічної оснащеності), фінанси (динаміка валового і чистого прибутку, основних фондів, оборотного капіталу, фінансових витрат), аналіз персоналу.

При проведенні досліджень обов'язково використовуються матричні методи стратегічного аналізу.

Джерелами інформації для такого аналізу є: дані статистичної звітності, річні звіти підприємства, нормативні і методичні матеріали, інформація про кон'юнктуру ринку, відомості про споживачів продукції, засоби масової інформації.

При виконанні цієї частини курсової роботи особливу увагу необхідно звернути на системність аналізу, логічність викладу матеріалу. При використанні цифрового матеріалу для посилення його наочності доцільно користуватися прийомами наочного зображення даних у виді таблиць, лінійних графіків, стовпчикових і кругових діаграм.

Виявлені особливості та тенденції в діяльності підприємства, його підрозділів, глибокий і всебічний стратегічний аналіз різних аспектів поточного стану підприємства, з'ясовані при цьому недоліки допомагають зробити узагальнюючі пропозиції щодо його подальшого стратегічного розвитку, опрацювати аргументовану систему заходів і пропозицій щодо посилення внутрішніх позицій підприємства у зовнішньому середовищі.

Третій розділ (конструктивна частина) складає 7–10 сторінок тексту. В залежності від теми курсової роботи в цьому розділі розробляється й обґрунтовується комплекс організаційних, технічних і економічних заходів та пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності господарської діяльності підприємства у майбутньому. Розроблений комплекс заходів формулюється у вигляді стратегії подальшого розвитку підприємства з відповідним економічним обґрунтуванням.

Завершується робота висновками, в яких підбивається підсумок проведеної роботи, визначаються подальші перспективи дослідження та конкретні пропозиції по розглянутій темі.

Після висновків надаються додатки (документи й інші першоджерела).

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується на стандартних аркушах. Вона має бути виконана державною мовою у вигляді комп'ютерного набору або написана від руки чітким, розбірливим почерком без виправлень на одному боці аркуша білого паперу. Рукопис курсової роботи слід писати чорнилом (пастою) одного кольору (чорного, синього, фіолетового) за винятком титульного аркуша, таблиць, формул, для яких застосовується тільки чорний колір. У разі комп'ютерного набору використовується шрифт Times New Roman 14 через 1,5 інтервал, на сторінці передбачається 30–32 рядки по 57–60 знаків у кожному.

Аркуш курсової роботи повинен мати поля: з лівого боку – 25 мм, з правого – 10 мм, зверху і знизу – 20 мм,

Робота починається з титульного аркуша, який виконується за формою, наведеною в додатку 2. За титульним аркушем послідовно розташовуються завдання та зміст роботи, в якому зазначаються початкові сторінки кожного розділу її підрозділу, їх назви у змісті й тексті курсової роботи мають бути тотожними.

Вступ, основні розділи, висновки та список використаної літератури, які розміщуються у вказаній послідовності, починаються кожний із нової сторінки.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів має бути наскрізною арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, другою – завдання на курсову роботу, на яких номер сторінки не ставлять. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Номер розділу ставлять арабськими цифрами, після номера ставиться крапка. Потім друкують заголовок підрозділу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: "2.3." (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Наступний підрозділ починається після закінчення попереднього без переходу до нової сторінки.

Зміст, вступ, висновки та список використаних джерел не нумерують.

Заголовки структурних частин курсової роботи ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ – друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного виступу, який виставляється табуляцією при комп'ютерному наборі тексту (додаток 5).

Ілюстрації (креслення, схеми, графіки, рисунки) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або, якщо вони не розміщуються, на наступній сторінці. Таблицю, розміри якої більше формату сторінки, можна переносити на інший аркуш, та розміщувати після згадування в тексті. Ілюстрацію, розмір якої більше формату сторінки, розміщують у додатку. Вони повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації під нею (додаток 6). При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними. Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис: "Таблиця" із

зазначенням її номера, який повинен складатися з номера розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка (додаток 7). Наприклад: Таблиця 3.1 (перша таблиця третього розділу). Якщо в розділі лише одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При переносі частини таблиці на інший аркуш вона повинна мати нумерацію колонок, яка співпадає з нумерацією в основній частині таблиці. Над продовженням справа розміщують напис "Продовження табл." і вказують номер таблиці, наприклад "Продовження табл. 3.1".

Таблицю розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту роботи, або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки, повторюючи в кожній частині заголовки рядків. Кожен рядок, або графа повинні мати одиниці виміру. Якщо одиниця виміру спільна для всіх даних, її треба вказувати над таблицею справа у дужках.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами "Те ж", а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних символів, які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Формули в роботі нумерують послідовно у межах розділу (додаток 8). Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.2). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони використовуються у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки. Якщо формула не вміщується в один рядок, її слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (−), множення (×) або ділення (/).

У разі використання формули у наступному розділі повинно бути посилання на номер формули без її повторення. Наприклад: "за формулою 1.2 робимо розрахунок коефіцієнта" і далі наводиться розрахунок з використанням конкретних даних.

На усі таблиці, ілюстрації та додатки повинні бути посилання у тексті роботи, у яких подаються їх номери. Якщо посилаються в тексті, слова "таблиця", "рисунок", "додаток" пишуться повністю, наприклад: на рисунку 2.1, в таблиці 3.2, в додатку 1. Якщо посилаються вперше в дужках, пишеться скорочено (табл. 3.2), (рис. 2.1). При повторному посиланні додається скорочено слово "дивись", наприклад: (див. табл. 2.1), (див. рис. 1.4), (див. додаток 1).

Робота повинна бути написана чітко, розбірливо, грамотно, самостійно. Не допускається дослівне переписування тексту з вивченої літератури. При необхідності можливе використання окремих цитат з обов'язковим зазначенням джерела. При використанні цитат необхідно зробити посилання на літературні джерела, з якої взята цитата, указуючи їхній порядковий номер і сторінку в квадратних дужках (наприклад, [2, с.28]) і розшифровуючи цей номер у списку використаної літератури наприкінці курсової роботи.

Список використаної літератури розміщується після висновків. Джерела розміщуються в списку в такій послідовності:

1. Законодавчі акти та постанови Уряду України.
2. Інструкції, нормативні акти міністерств і відомств.
3. Спеціальна література – підручники, монографії, брошури, статті – в алфавітному порядку авторів.
4. Інтернет-сайти, на яких розміщена інформація про конкурентів, ринки, тощо.

Для кожного джерела вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок у книзі. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу або газети, рік видання, номер журналу або дату виходу газети, сторінки на яких надруковано (додаток 9).

Наприкінці роботи розміщуються додатки. Додатки не входять у текстову частину курсової роботи, подаються після списку використаної літератури. Перелік додатків обговорюються з науковим керівником. Додатки розміщуються у порядку появи посилань на них у тексті курсової роботи. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок, надрукований угорі з вели-

кої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першою великою друкується слово "Додаток..." і велика літера, що позначає додаток. Додаток слід позначати послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру), крапку та номер розділу, наприклад: А.2 – другий розділ додатку А.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумеруються у межах кожного додатка, наприклад: "формула (А.2)" – друга формула Додатка А.

Необхідно стежити за логікою викладання матеріалів, не допускати протиріч між окремими положеннями і різними аналітичними даними.

Скорочення слів, за винятком найменувань одиниць виміру, не допускаються. Робота повинна бути зброшурована, аркуші пронумеровані. Курсова робота підписується студентом, ставиться дата її здачі на перевірку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. *Василенко В.А., Ткаченко Т.І.* Стратегічне управління. Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2003. – 396 с.
2. *Кеннет Дж. Кук* Стратегическое планирование в малом бизнесе. – М.: Издательский дом "Довгань", 1998. – 168 с.
3. *Клівець П.Г.* Стратегія підприємства: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 320 с.
4. *Ковтун О.І.* Стратегія підприємства: Навч. посіб. – Львів: "Новий Світ – 2000", 2006. – 388 с.
5. *Наливайко А.П.* Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку. Монографія. – К.: КНЕУ, 2001. – 227 с.
6. *Нємцов В.Д., Довгань Л.Є.* Стратегічний менеджмент: Навч. посіб. – К.: ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2004. – 560 с.
7. *Оберемчук В.Ф.* Стратегія підприємства: Короткий курс лекцій. – К.: МАУП, 2000. – 128 с.
8. *Осовська Г.В., Фишук О.Л., Жалінська І.В.* Стратегічний менеджмент: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2003. – 196 с.
9. *Редченко К.І.* Стратегічний аналіз. Навч.-метод. посіб. – Львів, 2002. – 194 с.
10. *Савруков Н.Т., Егоров А.И., Егорова Е.А.* Экономическая стратегия фирмы: Конспект лекций. – СПб.: Политехника, 2000. – 204 с.
11. *Сумець О.М.* Стратегія підприємства. Теорія, ситуації, приклади: Навч. посіб. – К.: ВД "Професіонал", 2005. – 320 с.
12. *Терешкина Н.Е.* Теоретические аспекты стратегического развития организации. – К.: Наук. світ, 2004. – 54 с.
13. *Терешкина Н.Е.* Формирование стратегии развития малых транспортных предприятий. – К.: Наук. світ, 2005. – 160 с.

Додаткова:

1. *Аакер Д.* Стратегическое рыночное управление / Пер. с англ. под ред. *Ю.Н. Кантуревского.* – СПб: Питер, 2002. – 544 с.
2. *Ансофф И.* Стратегическое управление / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
3. *Байе М.Р.* Управленческая экономика и стратегия бизнеса: Учеб. пособие для вузов / Пер. с англ. под ред. *А.М. Никитина.* – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 743 с.

4. *Виханский О.С.* Стратегическое управление. – М.: Гардарики, 1999. – 296 с.
5. *Гапоненко А.Л., Панкрухин А.П.* Стратегическое управление: Учебник. – М.: Омега-Л, 2004. – 472 с.
6. *Дойль П.* Менеджмент: стратегия и тактика / Пер. с англ. – СПб: Питер, 1999. – 560 с.
7. *Зуб А.Т.* Стратегический менеджмент: Теория и практика: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 415 с.
8. *Люкишинов А.Н.* Стратегический менеджмент: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 275 с.
9. *Маркова В.Д., Кузнецова С.А.* Стратегический менеджмент: Курс лекций. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 288 с.
10. *Минцберг Г., Альстрэнд Б., Лэмпл Дж.* Школы стратегий / Пер. с англ. – СПб: Питер, 2000. – 336 с.
11. *Попов С.А.* Стратегическое управление: 17-модульная программа для менеджеров "Управление развитием организации". Модуль 4. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 304 с.
12. *Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж.* Стратегический менеджмент. / Пер. с англ. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
13. *Тренев Н.Н.* Стратегическое управление: Учеб. пособие. – М.: "Издательство ПРИОР", 2000. – 288 с.
14. *Шершньова З.Є.* Стратегічне управління: Підручник. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
15. *Шершнёва З.Е., Оборская С.В.* Стратегическое управление. – К.: КНЕУ, 1999. – 384 с.
16. *Економічний аналіз: Навч. посіб. / За ред. М.Г. Чумаченка.* – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
17. *Економічний аналіз: Навч. посіб. / За ред. Ф.Ф. Бутинця.* – Житомир: ПП "Рута", 2003. – 680 с.
18. *Осовська Г.В.* Основи менеджменту: Навч. посіб. – К.: "Кондор", 2003. – 556 с.
19. *Парсяк В. Н., Рогов Г. К.* Маркетинговые исследования – К.: Наукова думка, 2000. – 174 с.
20. *Савицька Г.В.* Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2005. – 662 с.
21. *Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г.* Анализ и разработка инвестиционных проектов: Учеб. пособие. – К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304 с.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Визначення місії та цілей підприємства.
2. Формування загальної стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства.
3. Обґрунтування загальної стратегії розвитку виробничого підприємства.
4. Формування загальної стратегії розвитку підприємства сфери послуг.
5. Обґрунтування стратегії концентрованого росту підприємства.
6. Формування стратегії інтегрованого росту підприємства.
7. Обґрунтування стратегії диверсифікованого росту підприємства.
8. Формування стратегії скорочення діяльності підприємства.
9. Обґрунтування конкурентної стратегії підприємства.
10. Формування стратегії розвитку малого підприємства.
11. Обґрунтування стратегії розвитку середнього підприємства.
12. Формування стратегії розвитку великого підприємства.
13. Обґрунтування цінової стратегії підприємства.
14. Формування стратегії підприємства у міжнародному середовищі.
15. Обґрунтування маркетингової стратегії підприємства.
16. Формування виробничої стратегії підприємства.
17. Обґрунтування кадрової стратегії підприємства.
18. Формування фінансової стратегії підприємства.
19. Обґрунтування інноваційної стратегії підприємства.
20. Формування товарної стратегії підприємства.
21. Обґрунтування стратегічного плану розвитку підприємства.
22. Формування бізнес-плану розвитку підприємства.
23. Обґрунтування системи стратегічного управління підприємством.
24. Реформування організаційної структури та культури підприємства при реалізації стратегії.
25. Формування напрямків стратегічного розвитку України.
26. Обґрунтування стратегії розвитку Миколаївської області.
27. Формування стратегії розвитку м. Миколаєва.
28. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ
КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Кафедра економіки та
організації виробництва

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни “Стратегія підприємства”
На тему: “Формування стратегії інтегрованого росту підприємства”

Виконав: студент гр. 4411
Мелешко О.Т.
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Терьошкіна Н.Є.

Миколаїв – 20__ р.

ВРАЗОК ЛИСТА ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ РОБОТИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМ. МАКАРОВА**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Зав. кафедрою

“ ” _____

ЗАВДАННЯ
на виконання курсової роботи

Студенту _____ група _____

Предмет _____

Тема _____

Вихідні данні _____

Перелік питань, що підлягають розробці: _____

Керівник
Терьошкіна Н.С.
прізвище, ім'я, по батькові

підпис

підпис студента

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Сутність стратегії розвитку підприємства.....	5
1.2. Види стратегій розвитку підприємства.....	8
1.3. Особливості формування стратегії розвитку	12
РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ “АВІАС”	15
2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства.....	15
2.2. Аналіз зовнішнього оточення підприємства.....	18
2.3. Аналіз внутрішнього стану підприємства.....	25
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТОВ “АВІАС”	30
3.1. Формування стратегії розвитку підприємства.....	30
3.2. Економічне обґрунтування розробленої стратегії.....	33
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	38
ДОДАТКИ.....	40

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТОРІНКИ ТЕКСТУ

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Синергетичний підхід до стратегії розвитку підприємства

У науковій літературі часто зустрічаються такі терміни, як «розвиток системи» та «еволюція системи». Проаналізуємо, що мають на увазі вчені під цими термінами.

Спочатку зупинимося на терміні «розвиток». С.І. Ожегов під розвитком розуміє «процес закономірної зміни, переходу з одного стану в інший, більш досконалий, перехід від старого якісного стану до нового, від простого до складного, від нижчого до вищого» [18, с. 643]. Є.М. Коротков розглядає розвиток як «сукупність змін, що ведуть до появи нової якості і зміцнення життєвості системи, її здатність чинити опір руйнівним силам зовнішнього середовища» [16, с. 296]. На думку Ю.С. Маслеченкова, «розвиток – перехід від одного якісного стану до іншого» [25, с. 419]. В.А. Забродський і М.О.Кизим вважають, що «розвиток економіко-виробничих систем – це процес переходу економіко-виробничої системи у новий, більш якісний, стан за рахунок нагромадження кількісного потенціалу, зміни й ускладнення структури і складу, в результаті чого підвищується її здатність чинити опір руйнівному впливу зовнішнього середовища та ефективність функціонування» [9, с. 6].

...

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ РИСУНКІВ

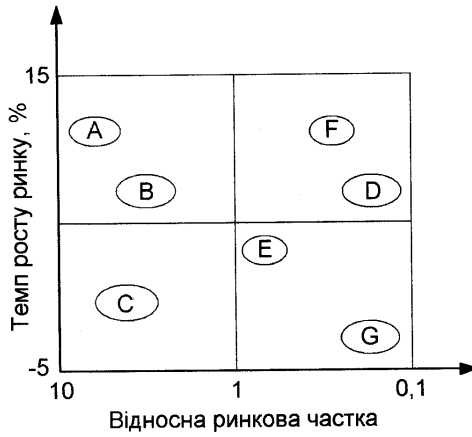

Рис. 2.4. Конкурентні позиції стратегічних господарських підрозділів ВАТ "Автосервіс"

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦІ

Таблиця 2.3

Визначення конкурентної сили ПП „Автоюг”

№	Показник	Оцінка (0 ... 10 балів)			
		ВАТ „Віннер- Миколаїв”	ТОВ „Авто- град”	ТОВ „Автомир”	ПП „Автоюг”
1	Прибутковість	8	5	6	4
2	Репутація (імідж)	7	5	7	5
3	Продуктивність	8	6	7	5
4	Продукція	4	4	5	5
5	Фінансові ресурси	6	6	5	5
6	Виробничі потужності	7	4	8	6
7	Організація фірми	7	5	5	6
8	Трудові ресурси	6	6	6	4
9	Соціальна відповідальність	6	8	5	7
Конкурентна сила		59	49	52	47

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ФОРМУЛИ

Кількісну оцінку конкурентноздатності так званих однопараметричних об'єктів, які є результатом реалізації виробничої стратегії (наприклад, пральні машини, промислове устаткування, автомобілі), можна здійснити за допомогою такої формули:

$$K_{П} = \frac{E_{ОП}}{E_{ПК}} \cdot K'_1 \cdot K'_2 \cdot \dots \cdot K'_n \cdot 100\%, \quad (1.1)$$

де $K_{П}$ - конкурентноздатність продукції на конкретному ринку, %;

$E_{ОП}$, $E_{ПК}$ - ефективність оцінюваної продукції і продукції конкурента в одиницях корисної віддачі (наприклад, у доларовому еквіваленті);

$K'_1 \cdot K'_2 \cdot \dots \cdot K'_n$ - коригуючі коефіцієнти, які враховують конкурентні переваги продукції виробника.

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Посилання на літературні джерела виконуються у відповідності до вимог ДЕСТУ 7.1-84.

ПОСИЛАННЯ НА КНИГУ

а) за прізвищем автора:

Ансофф И. Стратегическое управление / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.

Сумець О.М. Стратегія підприємства. Теорія, ситуації, приклади: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 320 с.

б) за назвою:

Економічний аналіз: Навч. посібник / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 680 с.

ПОСИЛАННЯ НА БАГАТОТОМНІ ВИДАННЯ

Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн. / Ю.В. Ніколаско, М.М. Діденко, А.В. Шегда та ін. – К.: Наукова думка, 1994. – Кн. 2. – 345 с.

ПОСИЛАННЯ НА СТАТТІ

Терьошкіна Н.Є. Методика стратегічного аналізу інноваційного розвитку підприємств // Проблеми науки. – 2004. – № 4. – С. 21–28.

ПОСИЛАННЯ НА ІНТЕРНЕТ

Розанова В. А. Мотивация управленческой деятельности // ЗАО Бизнес-школа «Интел-Синтез». – 1997. – <http://www.recruiters.spb.ru/doc/list.ru>

Навчальне видання

ТЕРЬОШКІНА Наталія Євгенівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсових робіт з курсу
"Стратегія підприємства"

(українською мовою)

Комп'ютерна правка та верстка Н.В. Ялова
Коректор М.О. Паненко

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2506 від 25.05.2006 р.

Підписано до друку 10.06.08. Папір офсетний. Формат 60×84/16.
Друк офсетний. Гарнітура "Таймс". Ум. друк. арк. 1,6. Обл.-вид. арк. 1,7.
Тираж 100 прим. Вид. № 27. Зам. № 148. Ціна договірна

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування,
54002, м. Миколаїв, вул. Скороходова, 5